

Організаційно-економічні форми управління мотивацією впровадження енергозберігаючих технологій

*Торкатюк В.І., Прижкова О.Ю., Нікіфоров О.С., Железнякова І.І.,
Белаш Ю.В., Нейкалюк М.Р., Харківська національна академія
міського господарства*

Впровадженню енергозберігаючих технологій у житловий фонд сприяє реалізація економічного механізму взаємодії споживачів і виробників житлово-комунальних послуг за умови децентралізації управління енергозбереженням та підвищенням ролі регіональних органів самоврядування на підставі удосконалення системи господарських відносин і тарифної політики, а також реалізації механізму “самоінвестування”. Важливим економічним інструментом впровадження енергозберігаючих технологій є ціноутворення. В останні роки в Харківському регіоні тарифи на житлово-комунальні послуги були підвищені тричі з еквівалентним підвищенням рівня дотацій з обласного бюджету.

Процес мотивації впровадження енергозберігаючих технологій у ЖКГ потребує впровадження нової системи управління, що ґрунтується на ринкових важелях вільного підприємництва, формування цін на підставі попиту та пропозиції, формування конкурентного середовища і т. ін. Це вимагає моделювання системи управління мотивацією впровадження енергозберігаючих технологій у ЖКГ, дозволяє уніфікувати економічні відносини, що відображають взаємозв'язки забезпечуючих підсистем відповідно до властивих їм зовнішніх й внутрішніх закономірностей розвитку, враховуючи необхідність узгодженості економічних, трудових і матеріальних ресурсів з орієнтацією на стале підвищення соціально-економічної ефективності галузі й регіону.

Механізм мотивації впровадження енергозберігаючих технологій передбачає впровадження нової структури управління, що представляє інтереси споживача при взаємодії з комунальними підприємствами, а також можливість акумулювання фінансових та матеріальних ресурсів для впровадження енергозбереження у житловий фонд регіону. Найбільш ефективними формами таких структур, що знайшли реальне втілення у практичній діяльності, стали керуюча компанія і товариство співвласників багатоквартирного будинку.

Відбір конкретної керуючої компанії пропонується здійснювати на підставі тендеру, що передбачає допуск до конкурсу тих претендентів, показники впровадження енергозберігаючих технологій яких мають задовольняти такі вимоги: послуги, які пропонує керуюча компанія, повинні мати показники якості, вищі за нормативні. Керуюча компанія, яка досягла максимуму якості послуг при забезпеченні знижен-

ня питомих витрат за рахунок впровадження енергозбереження, є переможцем тендеру і має бути рекомендована для укладання угоди на обслуговування житлового фонду.

Обчислення ефективності впровадження енергозберігаючих технологій доцільно проводити за загальними результатами господарської діяльності ЖКГ на підставі критерію сукупного соціально-економічного ефекту.

На регіональному рівні ефективність мотивації впровадження енергозбереження необхідно оцінювати за допомогою коефіцієнтів монополізації підприємств житлово-комунального господарства (ЖКГ), підвищення конкурентоздатності, створення товариств співвласників багатоквартирного будинку (ТСББ).

На рівні галузі й підприємств житлово-комунального господарства необхідно відзначити коефіцієнти організації енергообліку, впровадження гнучких прогресивних тарифів, преміювання за ефективне використання енергетичних ресурсів. Для комплексної оцінки рівня ефективності мотивації впровадження енергозберігаючих технологій встановлені коефіцієнти, зведені до інтегрального показника.

В умовах розвитку суспільних відносин, що потребують повного задоволення потреб населення у житлово-комунальних послугах високої якості, народногосподарська ефективність впровадження енергозберігаючих технологій, незважаючи на її прихований характер, проявляється у таких важливих показниках, як покращення здоров'я людини, підвищення працездатності, зростання матеріального й культурного рівня життя населення країни за рахунок забезпечення комфортних умов життєдіяльності та праці.